

บทที่ ๔

การจัดสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุช่อแฮ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึง การจัดสวัสดิการที่มีอยู่ใน พระพุทธศาสนา การจัดสวัสดิการชุมชนขององค์การสวัสดิการสังคม และการจัดสวัสดิการชุมชน ของวัดพระธาตุช่อแฮ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์และการจัดสนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion) ในประเด็นที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนี้

ผลการศึกษา พบว่าการจัดสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุช่อแฮ เป็นการจัดสวัสดิการ ที่จัดให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในหลายด้าน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และ ขอบเขตการศึกษาที่กำหนดไว้โดยแบ่งออกเป็น ๔ หัวข้อ คือ

- ๔.๑ ความเป็นมาของการจัดสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุช่อแฮ
- ๔.๒ หลักการในการจัดสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุช่อแฮ
- ๔.๓ ลักษณะของการจัดสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุช่อแฮ
- ๔.๔ กระบวนการจัดสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุช่อแฮ

๔.๑ ความเป็นมาของการจัดสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุช่อแฮ

พระครูวิมลจิตตสุนทร^๑กล่าวถึงความเป็นมาในการจัดสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุช่อแฮ ว่าเกิดขึ้นครั้งแรกหลังจากที่ได้มีเหตุการณ์อุทกภัยเกิดขึ้นอย่างรุนแรง ในบริเวณดินแดนที่ติดกับลำน้ำแม่สาย(ปัจจุบันเป็นหมู่บ้านทุ่งส่วย หมู่ที่ ๑๐ ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่) ซึ่งเกิดขึ้นในปี พ.ศ.ใดนั้นไม่ได้มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นได้รับความเดือดร้อนอย่างหนัก และได้อพยพมาอาศัยอยู่ในพื้นที่ของวัดพระธาตุช่อแฮ ซึ่งขณะนั้นยังเป็นพื้นที่ว่างไม่มีการใช้ประโยชน์เกี่ยวกับทางด้านพระพุทธศาสนาแต่อย่างใด ทั้งนี้ โดยมีพระมหาโพธิวงศาจารย์ และคณะสงฆ์เป็นผู้ดูแลอยู่ ต่อมาได้ร่วมกับจังหวัดแพร่ศึกษาธิการ อำเภอเมืองแพร่ ทำหนังสือสัญญากับประชาชนทั้งหมดที่ได้อพยพมาอาศัยอยู่ในพื้นที่ของวัดพระธาตุช่อแฮ โดยระบุว่าให้ประชาชนมีสิทธิอยู่อาศัยในพื้นที่ของวัดพระธาตุช่อแฮเท่านั้น ไม่มีสิทธินำที่ดินไปทำธุรกรรมต่างๆได้ และประชาชนทั้งหมดต้องเป็นศรัทธาของวัดพระธาตุช่อแฮด้วย นอกจากนั้นในหนังสือสัญญายังได้ระบุไว้ว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้นต้องเสียค่าเช่าเป็นเงิน

^๑สัมภาษณ์ : พระครูวิมลจิตตสุนทร เจ้าอาวาสวัดพระธาตุช่อแฮ, วัดพระธาตุช่อแฮ ๑ หมู่ ๑๑ ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ , ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๕.

๑๐ บาทต่อปี ปัจจุบันไม่ได้เก็บค่าเช่าแล้ว และยังมีการต่อสัญญาทุกๆ ๓ ปีจึงนับเป็นสวัสดิการชุมชนที่มีขึ้นเป็นครั้งแรกของวัดพระธาตุห่อแฮ

ในเวลาต่อมา จังหวัดแพร่ได้ประกาศให้วัดพระธาตุห่อแฮเป็นแหล่งท่องเที่ยวในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ทางวัดได้มีการจัดสวัสดิการต่างๆแก่ประชาชนซึ่งเป็นไปตามหลักธรรม กล่าวคือ มีความพร้อมสมบูรณ์ทุกด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ที่อยู่อาศัย ด้านอาหาร ด้านเภสัชบริการ ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม เรียกว่ามีหลักของสัปปาเย^๒ไว้อย่างครบถ้วนคือ สิ่งที่สบาย สภาพเอื้อ สิ่งที่เกี่ยวข้อง สิ่งที่เหมาะสมอันเกี่ยวเนื่องในการเจริญภาวนาให้เกิดผลดี ช่วยให้สมาธิตั้งมั่น ไม่เสื่อมถอย ประกอบด้วย

๑. อาวาสสัปปาเย - ที่อยู่ที่เหมาะสม เช่น ไม่พลุกพล่านจอแจ

๒. โภจรสัปปาเย - ที่หาอาหาร ที่บิณฑบาตที่เหมาะสม เช่น มีหมู่บ้านหรือชุมชนที่มีอาหารบริบูรณ์ อยู่ไม่ใกล้ไม่ไกลเกินไป

๓. ภัสสรสัปปาเย - การพูดคุยที่เหมาะสม เช่น พูดคุยกันแต่ในกถาวัตถุ ๑๐ และพูดแต่พอประมาณ

๔. บุคคลสัปปาเย - บุคคลที่ถูกต้อง เหมาะสม เช่น มีผู้ที่ทรงคุณธรรม ทรงภูมิปัญญา เป็นที่ปรึกษาเหมาะใจ

๕. โภชนสัปปาเย- อาหารที่เหมาะสม เช่น ถูกกับร่างกาย เกื้อกูลต่อสุขภาพ จันไม่ยาก

๖. อุดุสัปปาเย - ดินฟ้าอากาศ ธรรมชาติแวดล้อมที่เหมาะสม เช่น ไม่หนาวเกินไป ไม่ร้อนเกินไป เป็นต้น

๗. อิริยาปถสัปปาเย – อิริยาปถที่เหมาะสม เช่น บางคนถูกกับจงกรม บางคนถูกกับนั่ง ตลอดจนมีการเคลื่อนไหวที่พอดี

เมื่อประชาชนได้มาที่วัดพระธาตุห่อแฮแล้ว สิ่งที่ประชาชนทั้งหลายจะได้รับกลับไปก็คือ สุขทางกาย และความสุขทางใจกล่าวคือ สุขทางกาย เมื่อมาที่วัดแห่งนี้แล้วประชาชนจะได้พบเห็นภูมิทัศน์ต่างๆที่อยู่บริเวณรอบๆวัด ที่มองดูแล้วสะอาด สวยงาม ร่มรื่น สบายหู สบายตา สบายอก สบายใจ ทำให้ร่างกายเกิดความผ่อนคลาย ไร้ซึ่งความวิตกกังวลต่างๆ และความสุขทางใจ คือ การได้มาทำความเคารพ สักการะในสิ่งที่พวกเขาต่างเหล่านั้นให้ความเคารพ นับถือ ทำให้เกิดความปลอดโปร่ง โล่ง สบาย เป็นความสุขทางใจที่อยู่ในหลักของการให้ (ยิ่งทำยิ่งได้ หรือทำมากได้มาก)

^๒พระธรรมปิฎก(ป.อ.ประยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก, ๒๕๔๕), หน้า ๒๐๕.

๔.๒ หลักการจัดสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุห่อแฮ

หลักการจัดสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุห่อแฮ ตามที่ท่านพระครูวิมลกิตติสุนทร^๓ ได้ให้คำอธิบายไว้คือ การประยุกต์มาจาก หลักการ “๕ ข้อ ๕ มงคล” ซึ่งเป็นนโยบายหลักในการพัฒนา และการบริหารจัดการวัดพระธาตุห่อแฮให้มีความเจริญรุ่งเรือง และมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป ประกอบด้วย

๑. มาดี อยู่ดี ไปดี
๒. สะอาด สงบ สว่าง (สะอาดกาย เจริญวัย สะอาดใจ เจริญสุข)
๓. สวดมนต์ ทำวัตรเช้า – เย็น ทุกวัน
๔. ทำบุญตักบาตร แสดงพระธรรมเทศนา ฟังธรรมทุกวันธรรมสวนะ
๕. แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรม – บาลี และพัฒนาจิต
๖. สร้างพลังความรัก ความสามัคคีด้วยสี่สัจธรรม และทฤษฎีสามัญญา
๗. ปราศจากเรื่องชู้สาว การพนัน การทะเลาะวิวาท อาฆาตพยาบาท อิจฉาริษยา และสิ่งเสพติดทุกชนิด

๘. ส่งเสริมอาชีพ ส่งเสริมรายได้แบบพอมือ พอกิน

๙. เสียสละเพื่อส่วนรวม ชุมชน สังคม และพระพุทธศาสนา

นโยบาย “๕ ข้อ ๕ มงคล” ของวัดพระธาตุห่อแฮ เป็นการจัดการทางด้านการสังคม สงเคราะห์ตามแนวทางพระพุทธศาสนา ที่เป็นการสอนให้บุคคลได้รู้จักกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่ดี ที่ถูกต้อง ที่บรรลุประโยชน์อันเป็นจุดหมายของชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง คนอื่นๆชุมชน สังคม และเป็นประโยชน์สูงสุด ที่เรียกว่า “อรรถ ๓” คือ

๑. ข้อที่ ๑, ๘ และ ๙ สงเคราะห์เข้าในข้อของ ทิฐุธรรมมีกัตถะ(ประโยชน์ปัจจุบัน) คือ ทำให้เจ้าหน้าที่ของวัดทุกรูป/คน ได้รู้จักกับความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน สร้างพลังทางความรักให้มีความรัก ก่อให้เกิดความสามัคคี เกิดการเสียสละเพื่อส่วนรวม ชุมชน สังคม และพระพุทธศาสนา

๒. ข้อที่ ๓ และข้อที่ ๗ สงเคราะห์เข้าในสัมปราคัตถะ(ประโยชน์เบื้องหน้า) เนื่องด้วยการทำใน ๒ ข้อนี้เป็นการทำที่ทำให้เกิดความสุขทางใจ มีความมั่นใจในการทำความดี มีความสุจริต เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเสียสละ มีความเกื้อกูลต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ทำให้เกิดความรู้ เกิดการพัฒนาทางปัญญา และสามารถทำงานต่างๆให้สำเร็จไปได้ด้วยดี

^๓ สัมมนากลุ่มย่อย : พระครูวิมลกิตติสุนทร เจ้าอาวาสวัดพระธาตุห่อแฮ, ศาลาโถง ๑ วัดพระธาตุห่อแฮ ๑ หมู่ ๑๑ ตำบลห่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

๓. ข้อที่ ๒, ๔ และ ๕ นั้น สงเคราะห์เข้าในปรมัตถะ(ประโยชน์สูงสุด) เป็นหนทางหรือเป็นจุดหมายปลายทางแห่งชีวิต เพื่อการประพาสพรหมจรรย์ สู่พระนิพพานได้ในที่สุด

ภายใต้หลักการของนโยบายดังกล่าวข้างต้น ทำให้เจ้าหน้าที่ที่ทำงานอยู่ที่วัดแห่งนี้ได้มาดี และไปได้ คือ ไปแบบมีชีวิต ซึ่งในส่วนของการทำงานแบบมีชีวิตนั้น เป็นการทำให้พวกเขาต่างๆเหล่านั้นได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นหรือว่าหากเจ้าหน้าที่คนใดได้ลาออกไปแล้วแต่ไม่ดีขึ้นกว่าเดิม หรือไม่สามารถพบกับความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การทำงานที่ทางวัดก็ได้ให้ออกาสในการกลับมาเริ่มต้นทำงานที่วัดแห่งนี้ได้อีก ในขณะที่ด้วยกันทางวัดก็ใช้วิธีการบริหารงาน แบบพี่กับน้อง เป็นเสมือนกับคนที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดียวกันให้ความเคารพซึ่งกันและกัน ทำให้การทำงานร่วมกันเป็นไปด้วยความราบรื่น เดินไปข้างหน้าด้วยความมั่นคง และมีเสถียรภาพ ตรงกับบาลีว่า “วิสาสา ปรมา ญาติ ความคุ้นเคยเป็นญาติอย่างยิ่ง” นอกจากนั้นการทำงานต่างๆเป็นไปด้วยความโอบอ้อมอารี ประสานสามัคคี มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน ทำให้งานในภาพรวมเป็นไปด้วยความสุข สงบ ราบรื่น และกิจกรรมต่างๆประสบกับความสำเริงในที่สุด ทั้งนี้เกิดจากการประยุกต์ใช้หลักธรรมของพรหมวิหาร ๔ ซึ่งประกอบด้วย

๑. เมตตา ทั้งผู้บริหารของวัด และเจ้าหน้าที่ของวัดทุกรูป/คน ได้มีการทำงานร่วมกันด้วยความรัก ความเข้าใจ มีความปรารถนาดี มีน้ำใจ มีความเกื้อกูลต่อกัน มีความเป็นมิตร ปรารถนาให้เขาพบกับความสุข

๒. กรุณา การทำงานเป็นไปด้วยความสงสาร ช่วยบำบัดทุกข์ บำบัดความเดือดร้อนของเพื่อนร่วมงาน เมื่อเขาพบกับความทุกข์ขึ้นมา

๓. มุทิตา พลอยยินดีเมื่อเพื่อนร่วมงานประสบ หรือพบกับความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การทำงาน ไม่อิจฉา ริษยา ใฝ่ความหรือให้ร้ายซึ่งกันและกัน

๔. อุเบกขา มีการทำงานร่วมกันด้วยใจที่เป็นกลาง ปราศจากอคติต่อเพื่อนร่วมงาน ไม่ให้ร้าย ผูกเวรต่อกัน และมีความเสมอภาค

ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นพระภิกษุ สามเณร เจ้าหน้าที่วัดทุกรูป/คนที่มาอยู่ร่วมกัน ที่วัดพระธาตุซ่อแฮนี้ถือว่าเป็นญาติกัน เป็นญาติกันทั้งทางด้านญาติธรรม หรือญาติทางสายโลหิต ทำให้เกิดความรักความเคารพนับถือกัน ทำงานร่วมกันอย่างมีความมุ่งมั่น มีความตั้งใจ ก่อให้เกิดความรักความสามัคคี อีกทั้งยังมีสุขภาพกายใจที่มีความสมบูรณ์แข็งแรงดังที่ท่านพระครูวิมลจิตติสุนทร ได้กล่าวว่า ความตั้งใจนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด การที่เจ้าหน้าที่ทุกรูป/คนจะได้รับสวัสดิการนั้นก็ขึ้นอยู่กับใจของทุกรูป/คนที่จะมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานมากน้อยแค่ไหน ดังมีบาลีที่ว่า

“มะโนสุขา มะโนปัญญา ใจเป็นใหญ่ ใจเป็นหัวหน้า ใจเป็นประธาน เมื่อใจนิ่ง เมื่อใจตั้งแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างย่อมสำเร็จด้วยใจ”

ดังนั้นนโยบายของวัดที่บอกว่า “มาดี อยู่ดี และไปดี” นั้นจึงหมายความว่า นโยบายนี้ได้ทำให้เจ้าหน้าที่ทุกรูป/คนที่ได้มาทำงานที่วัดนี้ เป็นการมาทำงานด้วยความเต็มใจ มีความพร้อมที่จะทำงานและมีความสุขจากการทำงาน ถ้าจะลาออกจากงานก็ลาออกไปด้วยความเต็มใจเช่นกันและการทำงานของเจ้าหน้าที่ทุกรูป/คนของวัดพระธาตุช่อแฮนั้นจะไม่มีการเกษียณอายุการทำงาน แต่ทางวัดจะให้โอกาสในการทำงานจนกว่าจะไม่สามารถมาทำงานได้ เพราะเจ้าหน้าที่ของวัดนั้นถือว่าเป็นศรัทธาของวัด การทำงานต่างๆจึงต้องร่วมมือกัน และได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของแต่ละแผนก

นอกจากนี้การศึกษายังพบว่า ในประเด็นของหลักการจัดสวัสดิการของวัดพระธาตุช่อแฮนั้น ทางวัดยึดหลัก การกระจายสวัสดิการ และรายได้ต่างๆของวัดไปยังชุมชน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้หมุนเวียนอยู่ภายในชุมชน ให้เกิดสภาพคล่อง ไม่ให้กระจุกตัวอยู่แต่ภายในวัด และจะกระจายแผ่ออกไปเป็นวงกว้าง เป็นเครือข่าย แผนุญบารมีขององค์พระธาตุช่อแฮต่อไป เพื่อให้ชุมชนได้อยู่รอด ได้พึ่งพิงอาศัยซึ่งกันและกัน เนื่องจากวัดพระธาตุช่อแฮจะสามารถดำรงอยู่ได้ก็เพราะชุมชน สังคม ดังนั้นทางวัดจึงยึดหลักการคืนสวัสดิการที่ดีกลับสู่สังคม

๔.๓ ลักษณะของการจัดสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุช่อแฮ

จากการศึกษาพบว่า การจัดสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุช่อแฮมีลักษณะของกิจกรรมที่หลากหลายเอื้อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อปัจเจกบุคคล ต่อชุมชน สังคม ทั้งนี้โดยสามารถแบ่งได้เป็น ๘ ด้านด้วยกัน ดังนี้

- ๔.๓.๑ ด้านการส่งเสริมอาชีพและรายได้
- ๔.๓.๒ ด้านการส่งเสริมการศึกษา
- ๔.๓.๓ ด้านการส่งเสริมกิจกรรมสาธารณประโยชน์
- ๔.๓.๔ ด้านการดูแลสุขภาพ
- ๔.๓.๕ ด้านการพัฒนาสังคม
- ๔.๓.๖ ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วม
- ๔.๓.๗ ด้านการพัฒนาจิตใจ
- ๔.๓.๘ ด้านความพึงพอใจ

ดังรายละเอียดแต่ละด้านที่ได้นำเสนอต่อไปนี้

๔.๓.๑ ด้านการส่งเสริมอาชีพและรายได้

จากการศึกษา พบว่า วัดพระธาตุช่อแฮได้มีการจัดสวัสดิการทางด้านการส่งเสริมอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลช่อแฮ และตำบลป่าแดง ๒ หมู่บ้าน ดังนี้

(๑) การเปิดโอกาสให้กับประชาชนได้เข้ามาทำงานที่วัดด้วยหลักการมีจิตอาสาเข้ามาทำงานไม่สามารถเรียกค่าตอบแทน เหมือนกับภาครัฐ ภาคเอกชน หรือบริษัทห้างร้านต่างๆ ทั่วไป ในขณะที่ทางวัดก็ไม่ได้มีการคัดกรองคนเข้ามาทำงานแต่อย่างใด และจัดสรรค่าตอบแทนให้เหมาะสมตัวอย่างเช่น กรณีของนางเยาวภา เรือนมูลที่เข้ามาทำงานด้วยจิตอาสา ก่อน ต่อมาทางวัดจัดค่าตอบแทนให้เดือนละ ๖๐๐ บาท ทำงานในหน้าที่ต่างๆมาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งปัจจุบันทำงานในตำแหน่งการเงินการคลัง และเป็นคณะกรรมการของวัดอีกตำแหน่งหนึ่งด้วย ดังนั้น เจ้าหน้าที่ทุกรูป/คนที่มีความมุ่งมั่น มีความตั้งใจจริงในการทำงาน ก็จะได้รับโอกาสให้เข้ามาทำงานอย่างมั่นคงถาวรกับทางวัดต่อไป

(๒) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ได้รับความเมตตา และได้รับโอกาสจากทางวัดพระธาตุช่อแฮให้ได้เข้ามาทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ของวัด การเดินทางมาทำงานสะดวก สบาย ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมากนัก สามารถที่จะสร้างความมั่นคงให้กับตัวเจ้าหน้าที่เองและครอบครัว ทำให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และได้รับการดูแลเป็นอย่างดีจากทางวัด และทางวัดพระธาตุช่อแฮมีรายได้จากคณะศรัทธาต่างๆที่มาทำบุญที่วัด และได้มีการบริจาคปัจจัยให้กับทางวัด และทางวัดก็ได้มีรายได้ส่วนหนึ่งมาจุนเจือ มาเกื้อหนุนให้กับประชาชนและชุมชนต่างๆเหล่านี้ เช่น กลุ่มของประชาชนที่ได้มาทำการค้าขายอยู่ที่ลานร้านค้าชุมชน กลุ่มคนที่มาทำงานอยู่ที่วัด ในส่วนของเทศบาลตำบลช่อแฮก็มีกลุ่มของ อปพร เป็นต้น^๔

(๓) การเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่มีโอกาสสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้โดยการขายสินค้าของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว ตามนโยบายของท่านพระครูวิมลจิตติสุนทร ประกอบกับได้มีกระแสความต้องการของประชาชนทั่วไปทั้งในจังหวัดแพร่เอง และประชาชนตามต่างจังหวัดที่มาเที่ยวชมวัดพระธาตุช่อแฮ ที่ต้องการให้ทางวัดได้จัดทำเป็นสถานที่จำหน่ายของที่ระลึกต่างๆที่เป็นอัตลักษณ์หรือที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดแพร่ เพื่อบริการกับนักท่องเที่ยว นักแสวงบุญ และประชาชนทั่วไป เพื่อนำไปเป็นของฝาก ของที่ระลึก จึงมีการจัดตั้งร้านค้าเพื่อจำหน่ายสินค้าของที่ระลึกต่างๆ เช่น เสื้อหม้อห้อม ผลิตภัณฑ์จากไม้สัก สินค้าโอท็อปต่างๆ เป็นต้น

^๔สัมภาษณ์ : นางสาวเกษร ปลาลาศ รองประธานสภาวัฒนธรรมตำบลช่อแฮ, ๕๕ หมู่ ๒ ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ , ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕.

ทำให้ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลช่อแฮ และตำบลป่าแดง ๒ หมู่บ้าน ได้มีงานทำ มีอาชีพ มีรายได้ มีขวัญ และมีกำลังใจที่ดี ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(๔) การจัดตั้งร้านค้าสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุช่อแฮ เพื่อบริการให้กับประชาชนทั่วไปทำให้มีรายได้จากการประกอบกิจการ ซึ่งทางวัดนำมาจัดเป็นเงินปันผลให้กับเจ้าหน้าที่ทุกรูป/คน ทั้งนี้เงินปันผลที่จะได้รับมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับผลประกอบการและทางวัดได้มีแนวทางในการพัฒนา โดยจะจัดระบบ ระเบียบร้านค้าใหม่ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้เป็นสถานที่ที่ประชาชนทั่วไปจะได้รับประโยชน์สูงสุดจากร้านค้าชุมชนต่างๆ เหล่านี้มากยิ่งขึ้น

(๕) เดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๕ วัดพระธาตุช่อแฮได้เปิดภาคช่อแฮศรีเมือง ณ ที่ธรณีสงฆ์ขึ้นมา เป็นการจัดสวัสดิการชุมชนที่ทางวัดได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตพื้นที่ และประชาชนทั่วไป ได้มีอาชีพทางการค้าขาย มีโอกาสสร้างรายได้ สร้างความมั่นคงให้กับตนเอง และครอบครัวมากยิ่งขึ้น

(๖) การส่งเสริมให้พระภิกษุ สามเณรที่จำพรรษาที่วัดนี้ ได้รับการพัฒนาเป็นเจ้าหน้าที่ของทางวัด และทางวัดมีค่านิยมกตัญญู หรือมีค่าตอบแทนให้ทุกเดือนซึ่งพระภิกษุ สามเณรทุกรูปที่นอกจากจะมีหน้าที่ในการเรียนหนังสือแล้ว ยังต้องมีหน้าที่ประจำอยู่ที่วัดด้วย เช่น เป็นครูสอนนักเรียนบาลีที่วัดพระธาตุช่อแฮ เป็นครูสอนศีลธรรมในโรงเรียนต่างๆ เป็นเจ้าหน้าที่ของวัดประจำอยู่ในแผนกใดแผนกหนึ่ง เป็นต้น การจ่ายค่าตอบแทนยึดหลักความเป็นธรรม ให้ความยุติธรรมกับเจ้าหน้าที่ทุกคน โดยพิจารณาให้ตามความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบ ตามตำแหน่ง หรือตามงานที่ตนเองได้รับมอบหมายเพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี รวมถึงการจ่ายค่าตอบแทนการจ้างงานตามภารกิจพิเศษอื่นๆ เช่นงานเทศกาลต่างๆ ซึ่งจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ที่ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ประจำของวัด ค่าตอบแทนมีตั้งแต่ระดับต่ำไปจนถึงระดับสูง โดยมีอัตราค่าตอบแทนต่างๆ ดังนี้

๑. ระดับต่ำ	ได้เงินค่าตอบแทน	๑๕๐ บาท/วัน
๒. ระดับสูง	ได้รับค่าตอบแทน	๒๐๐ บาท/วัน
๓. ระดับงานเฉพาะกิจ	ได้รับค่าตอบแทน	๒๕๐ บาท/วัน

นอกจากค่าตอบแทนแล้ว เจ้าหน้าที่ของวัดทุกคนจะได้รับชุดเสื้อผ้าใส่ทำงานฟรีทุกคน และมีอาหารให้รับประทานฟรีทุกวันที่มาทำงาน

(๗) การจัดสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุช่อแฮได้ทำให้พนักงานและผู้สูงอายุได้มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น^๕ การที่ประชาชนได้รับค่าตอบแทนรายเดือนจากทางวัด

^๕การสัมภาษณ์กลุ่มย่อย : นายพยุงศักดิ์ ปันสีล นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลช่อแฮ, ศาลาโอง ๑ วัดพระธาตุช่อแฮ ๑ หมู่ ๑๑ ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.

ทำให้มีรายได้ที่จะนำมาหาเลี้ยงครอบครัว ทำให้ครอบครัวไม่เดือดร้อน และสามารถอยู่รอดในสังคมได้เป็นอย่างดี^๖

(๘) อป.พร. เทศบาลตำบลช่อแฮ และตำรวบ้านได้รับการจัดสรรเบี้ยเลี้ยงทุกครั้งที่ได้มาทำการช่วยเหลืองานต่างๆของวัด ทำให้มีขวัญ กำลังใจที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ และเต็มใจที่จะทำงานในครั้งต่อไป^๗ นอกจากนี้ทางสถานีตำรวจได้รับการอนุเคราะห์เบี้ยเลี้ยง และอาหารกลางวันทุกวันแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้ปฏิบัติงานในหน้าที่เวรยามในบริเวณเขตพุทธาวาสของวัดพระธาตุช่อแฮ^๘

(๙) ตัวแทนของกลุ่มสวัสดิการลานร้านค้าชุมชน มีเงินรายได้ส่วนใหญ่หรือรายได้หลักๆของครอบครัวจากการที่ได้มาค้าขายอยู่ที่ลานร้านค้าชุมชนของวัดพระธาตุช่อแฮ ทำให้ฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้น สมาชิกในครอบครัวได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สามารถที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในชุมชนและสังคมได้เป็นอย่างดี นับว่าเป็นบุญอย่างมากที่ได้มาทำการค้าขายที่ลานร้านค้าชุมชนแห่งนี้^๙

(๑๐) การจัดสถานที่ค้าขายให้กับเจ้าหน้าที่ของวัดพระธาตุช่อแฮด้วย ซึ่งเป็นการสงเคราะห์ให้กับเจ้าหน้าที่ของวัดอีกทางหนึ่งด้วย^{๑๐}

(๑๑) รายได้ที่เป็นสวัสดิการของประชาชนอีกอย่างหนึ่ง คือ รายได้จากการขายขยะ เศษรูป เศษเทียนต่างๆที่มีอยู่ในวัดถือได้ว่าเป็นเงินเป็นทอง ทางวัดจึงจัดให้เป็นสวัสดิการแก่คนที่เก็บเศษขยะต่างๆเหล่านี้การจัดการในลักษณะเช่นนี้จะทำเดือนละ ๑ ครั้งหรือ ๒ เดือนครั้งตามความเหมาะสม และถือว่าเป็นรายได้ส่วนหนึ่งของผู้ที่ได้เก็บขยะ^{๑๑}

^๖สัมภาษณ์ : นางมัทนา อภัยกาวิ เจ้าหน้าที่วัดพระธาตุช่อแฮ, ๕๒ หมู่ ๑๑ ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่, ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๕.

^๗สัมภาษณ์ : นายอิทธิพล ชัดเชิง อป.พร.เทศบาลตำบลช่อแฮ, วัดพระธาตุช่อแฮ ๑ หมู่ ๑๑ ตำบล ช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่, ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๕.

^๘สัมภาษณ์ : ร.ต.ท.นพดลวัชรกิจโสภณ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรเมืองแพร่ ส่วนแยกหน้าพระธาตุ ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕.

^๙สัมภาษณ์กลุ่มย่อย : นางสาวนิชาพร ทรัพย์อนันต์ ร้านค้าชุมชน, ศาลาโถง ๑ วัดพระธาตุช่อแฮ ๑๑ หมู่ ๑๑ ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๑๐}สัมภาษณ์ : พระสมชาย ธมฺมสาโร เจ้าหน้าที่วัดพระธาตุช่อแฮ, วัดพระธาตุช่อแฮ ๑ หมู่ ๑๑ ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่, ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๕.

^{๑๑}สัมภาษณ์กลุ่มย่อย : พระครูบัณฑิตเจติยานุกิจ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระธาตุช่อแฮ, ศาลาโถง ๑ วัดพระธาตุช่อแฮ ๑ หมู่ ๑๑ ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.

ทางวัดมีนโยบายว่าภายในสิ้นปี พ.ศ.๒๕๕๕ นี้ ถ้าเจ้าหน้าที่คนใดที่มีค่าตอบแทนไม่ถึง ๒๐๐ บาทต่อวันก็จะให้ได้รับค่าตอบแทนเป็น ๒๐๐ บาทต่อวัน โดยพิจารณาจากความมุ่งมั่น ความพยายาม ความตั้งใจจริงในการทำงานให้มากขึ้นเป็นหลัก และดูให้ครอบคลุมถึงข้อมูลหลักฐานต่างๆที่จะนำมาประกอบในการพิจารณาด้วย^{๑๒}

๔.๓.๒ ด้านส่งเสริมการศึกษา

ในด้านการส่งเสริมการศึกษานั้น พบว่าวัดพระธาตุช่อแฮได้มีการจัดสวัสดิการทางด้านนี้ให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลช่อแฮ และตำบลป่าแดง ๒ หมู่บ้าน รวมถึงประชาชนนอกเขตพื้นที่ทั้งในเขตจังหวัดแพร่ และต่างจังหวัด ดังนี้

(๑) การมอบทุนการศึกษาให้กับโรงเรียนต่างๆในกลุ่มตำบลช่อแฮและป่าแดงให้แก่เด็กและเยาวชน เด็กด้อยโอกาสที่ขยันและเรียนดี

(๒) การมอบทุนการศึกษาให้กับบุตรหลานของเจ้าหน้าที่วัด และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่วัดพระธาตุช่อแฮ จะส่งเสริมสนับสนุนให้ทุนการศึกษาจนถึงระดับปริญญาตรี เป็นทุนรายเดือนๆละ ๑,๐๐๐ บาท หรือ ๒,๐๐๐ บาท ตามระดับชั้นของการเรียน

(๓) การมอบทุนการศึกษาให้กับพระภิกษุ สามเณรภิกษุ สามเณรที่สอบได้นักธรรมศึกษา และบาลีศึกษานั้น ทางวัดมีนโยบายให้พระภิกษุ สามเณรเหล่านั้นได้รับการถวายนิมิตภัตตามเกณฑ์ที่ทางวัดกำหนดไว้ ดังนี้

๑. นักธรรมตรี	ได้รับนิมิตภัต	๑,๕๐๐ บาท
๒. นักธรรมโท	ได้รับนิมิตภัต	๒,๐๐๐ บาท
๓. นักธรรมเอก	ได้รับนิมิตภัต	๒,๕๐๐ บาท
หรือ ๑. บาลีประโยค ๑	ได้รับนิมิตภัต	๑๐,๐๐๐ บาท
๒. บาลีประโยค ๒	ได้รับนิมิตภัต	๒๐,๐๐๐ บาท
๓. บาลีประโยค ๓	ได้รับนิมิตภัต	๓๐,๐๐๐ บาท
๔. บาลีประโยค ๔	ได้รับนิมิตภัต	๔๐,๐๐๐ บาท
๕. บาลีประโยค ๕	ได้รับนิมิตภัต	๕๐,๐๐๐ บาท
๖. บาลีประโยค ๖	ได้รับนิมิตภัต	๖๐,๐๐๐ บาท
๗. บาลีประโยค ๗	ได้รับนิมิตภัต	๗๐,๐๐๐ บาท
๘. บาลีประโยค ๘	ได้รับนิมิตภัต	๘๐,๐๐๐ บาท
๙. บาลีประโยค ๙	ได้รับนิมิตภัต	๑๐๐,๐๐๐ บาท

^{๑๒} อ่างแล้ว.

(๔) การมอบทุนการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา แก่พระภิกษุ สามเณร เจ้าหน้าที่วัด ทุกรูป/คน ในการทำวิทยานิพนธ์ ทำให้ได้รับการศึกษาที่ดี และมีอนาคต

(๕) การมอบทุนเรียนดีด้านอักษรธรรม

(๖) การมอบทุนเรียนดีด้านบาลี

(๗) การมอบทุนศึกษาดูงานทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยใช้งบประมาณของ ทางวัด เช่น นางเยาวภา เรือนมูล มีโอกาสไปศึกษาดูงานที่ประเทศอินเดีย^{๑๑}

(๘) การส่งเสริมมูลนิธิการประณตศึกษาอำเภอเมืองแพร่ มีท่านพระครูวิมลกิตติสุนทร เป็นประธานกรรมการ เพื่อส่งเสริมการเรียน การสอนของโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองแพร่และนอก เขตพื้นที่ โดยมีการมอบทุนการศึกษาในวันที่ ๘ เดือนสิงหาคมของทุกปี ซึ่งเป็นวันอายุวัฒนะของ พระครูวิมลกิตติสุนทร เจ้าอาวาสวัดพระธาตุช่อแฮ

ตัวอย่างของพระภิกษุที่ได้รับสวัสดิการด้านการศึกษาที่จะขอยกตัวอย่างจากการศึกษา ครั้งนี้ คือ พระมหาสมชัย มหาปญฺโญ^{๑๒}เจ้าหน้าที่วัดพระธาตุช่อแฮและนิสิตปริญญาโท เดิมที่ท่าน เป็นพระภิกษุที่มาจากเมืองเชียงตุง ประเทศเมียนมาร์ก่อนหน้านี้ไม่มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียน เหมือนกับพระภิกษุ สามเณรที่อยู่ในพื้นที่ จนกระทั่งมีโอกาสได้ศึกษานักธรรมจนจบประโยค ๓ และมีโอกาสได้ไปเรียนการศึกษานอกโรงเรียน และได้รับโอกาสในการศึกษาต่อในระดับปริญญา ตรี โดยการนำเอานักธรรมที่สอบได้ไปเทียบหน่วยกิตและสามารถเรียนจนจบการศึกษาในระดับ ปริญญาตรี และขณะนี้กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย ได้รับความอนุเคราะห์ ได้รับความเมตตา ความปรานี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จากท่านพระครู วิมลกิตติสุนทรในทุกๆด้านด้วยนอกจากนี้ยังได้ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ของวัด ทำให้ได้รับค่าตอบแทน และนำค่าตอบแทนที่ได้รับนั้นไปเป็นทุนในการศึกษาด้วย อีกตัวอย่างหนึ่ง คือ พระสมชาย ธมฺมา โร^{๑๓}ได้รับทุนการศึกษาในระดับปริญญาโท และกำลังจะจบการศึกษาในปีการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๕

เงื่อนไขของการจัดสวัสดิการทางด้านทุนการศึกษาแก่พระภิกษุ จะให้ตามเหตุและผล และต้องนำไปเป็นทุนในการศึกษาเล่าเรียนเท่านั้น โดยจะทำการประเมินผลการเรียนเป็นรายเดือน ถ้าผลการเรียนดี และอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน จึงจะมีสิทธิ์ได้รับทุนในส่วนที่เหลือ และนำทุนไป ทำการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป เช่น จบเปรียญธรรม ๑, ๒ นำทุนไปเรียนต่อในระดับเปรียญธรรม ๓ ต่อไป ถ้าไม่เรียนต่อก็จะไม่ได้รับเงินทุนที่เหลือ

^{๑๑} อ่างแล้ว.

^{๑๒} สัมมนากลุ่มย่อย : พระมหาสมชัย มหาปญฺโญ เจ้าหน้าที่วัดพระธาตุช่อแฮ, ศาลาโอง ๑ วัดพระธาตุช่อแฮ ๑ หมู่ ๑๑ ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๑๓} อ่างแล้ว.

ทั้งนี้โดยมีการจัดทำบัญชีรายชื่อเก็บเป็นข้อมูลไว้เพื่อที่จะนำมาหลักฐานยืนยันว่าได้มีการมอบทุนการศึกษาให้กับบุคคลต่างๆเหล่านั้นจริง โดยมีท่านพระครูบัณฑิตเจดียนุการ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระธาตุช่อแฮเป็นผู้ดูแล ทำให้ทราบว่าแต่ละเดือนมีการมอบทุนการศึกษาให้กับใครบ้างเป็นจำนวนเท่าไร ปัจจุบันนี้ได้มีการจัดตั้งเป็นมูลนิธิวัดพระธาตุช่อแฮเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะสามารถจัดสวัสดิการต่างๆได้มากยิ่งขึ้น ทำให้ได้ช่วยเหลือประชาชน ชุมชน และสังคมได้มากขึ้นตามไปด้วย

๔.๓.๓ ด้านการส่งเสริมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์

ผลการศึกษาทางด้านนี้ พบว่า วัดพระธาตุช่อแฮได้มีการจัดสรรเงินสงเคราะห์สาธารณะประโยชน์ต่างๆ เพื่อให้บุคคล บุคลากรหรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางวัดได้นำไปพัฒนาหน่วยงานของตนให้มีความเจริญก้าวหน้าและเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มองค์กรต่างๆ อย่างแท้จริง ดังนี้

(๑) การส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนในเขตตำบลช่อแฮและป่าแดง เช่น จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนเพิ่มเติมซึ่งทำให้เด็กและเยาวชนได้รับโอกาสทางการเรียน การศึกษาที่มีคุณภาพมากขึ้น^{๖๖}

(๒) โรงเรียนเมืองแพร่ได้รับอนุเคราะห์เงินยืมจากทางวัดในการสนับสนุนการประเมินโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝัน^{๖๗}และทำให้ผ่านการประเมินของ สมศ.

(๓) สนับสนุนโครงการใฝ่สอมนบุญกองทุนโรงเรียนในฝันให้แก่โรงเรียนเมืองแพร่โดยที่เป็นการออมเพียงวันละบาท เพื่อที่จะนำไปสู่ระบบเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อเป็นการสานต่อโรงเรียนในฝันให้ประสบความสำเร็จ และได้มีการขับเคลื่อนการทำงานต่อไป ทำให้การเรียนของเด็กนักเรียนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น มีการศึกษาที่ดีขึ้น^{๖๘}

(๔) สนับสนุนงบประมาณจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ในการก่อสร้างอาคารที่ทำการ การก่อสร้างรั้ว การปรับปรุงภูมิทัศน์ของสถานีดารวภูธรส่วนแยกพระธาตุช่อแฮ ทำให้เจ้าหน้าที่ดารวได้รับความสะดวก สบาย มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานที่ดีและทำให้ประชาชนนักท่องเที่ยว นักแสวงบุญ ได้มีความประทับใจ ในการให้บริการที่ดี มีความเป็นมิตร และมีความเป็นกันเอง

^{๖๖}อ้างแล้ว.

^{๖๗}สัมภาษณ์ : อาจารย์ราตรี ไหวเคลื่อน รองผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองแพร่, โรงเรียนเมืองแพร่ ตำบลป่าแดง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่, ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๕.

^{๖๘}สัมภาษณ์กลุ่มย่อย : ว่าที่ร้อยตรีวีระพัฒน์ แก้วทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองแพร่, ศาลาโอง ๑ วัดพระธาตุช่อแฮ ๑ หมู่ ๑๑ ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

(๕) สนับสนุนงบประมาณจำนวน ๑๘๐,๐๐๐ บาท เพื่อจัดซื้อรถ และวิทยุสื่อสาร (แม่ข่าย) หน่วยงาน อป.พร.ทำให้ อป.พร.เทศบาลตำบลช่อแฮได้มีเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ สามารถทำงานในการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบ หรือได้รับความเดือดร้อน หรือได้รับอุบัติเหตุได้อย่างรวดเร็ว

(๖) อนุเคราะห์สถานที่ที่ใช้เป็นที่ทำการของสมาคมสตรีอำเภอเมืองแพร่ และมอบปัจจัยสมทบในการก่อสร้างด้วย

(๗) สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมต่างๆ แก่ภาคประชาชน ภาครัฐและเอกชน ตลอดจนกลุ่มองค์กรต่างๆทั้งในตำบลช่อแฮและตำบลป่าแดง รวมถึงพื้นที่อื่นๆในจังหวัดแพร่ และต่างจังหวัด^๙

๔.๓.๔ ด้านการดูแลสุขภาพ

ผลการศึกษาพบว่า วัดพระธาตุช่อแฮได้มีการจัดสวัสดิการด้านการดูแลสุขภาพ โดยความมุ่งหวังที่จะให้เจ้าหน้าที่วัดทุกรูป/คน ได้มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสุขภาวะทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่ดี ที่ตรงกับพุทธศุภายัตติที่ว่า “อโรคยา ปรมา ลาภา ความไม่มีโรค เป็นลาภอันประเสริฐ” และยึดหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช โดยส่งเสริมเจ้าหน้าที่ทุกรูป/คนทำให้เกิดความสมดุลในการดำรงชีวิต เพื่อให้มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสุขภาวะทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่ดี หากเจ็บป่วยจะทำให้ไม่สามารถไปทำงานได้ ทำให้ไม่มีความสุข การทำงานก็ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีประสิทธิผล แต่ถ้ามีร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บมาเบียดเบียน ไม่มีหนี้สิน การทำงานก็จะมีแต่ความสุขโดยดำเนินการดังนี้

(๑) การจัดตั้งกองทุนอาพาธ เพื่อรวบรวมทุนในการรักษาพยาบาลให้กับพระภิกษุสามเณรที่เจ็บป่วย

(๒) การมอบสิทธิด้านการประกันสังคมแก่เจ้าหน้าที่วัดทุกรูป/คน ซึ่งสามารถใช้สิทธิได้ยามเจ็บป่วย โดยทางวัดเป็นผู้จ่ายเบี้ยประกันให้ทั้งหมด

(๓) การให้สิทธิลาป่วยโดยได้หักค่าตอบแทน เมื่อมีการยื่นใบลา และมีใบรับรองแพทย์แนบมา ไม่ถือว่าเป็นการขาดงาน และไม่มีการหักเงินเดือน ยกเว้นไม่ทำตามกฎระเบียบที่กำหนดจะถูกหักเงินเดือน เพื่อหลีกเลี่ยงการหยุดงานโดยไม่มีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับหลักของทศ ๖ กรณีที่นายจ้างพึงปฏิบัติต่อลูกจ้าง และลูกจ้างพึงปฏิบัติต่อนายจ้าง เป็นความสัมพันธ์ที่นายจ้าง

^๙ อ่างแล้ว.

ได้มีต่อลูกจ้าง ทำให้ลูกจ้างได้รับแต่สิ่งที่ดีๆ มีชีวิตที่ดี และมีสุขภาพที่ดี โดยวัดจะเป็นผู้ที่รับภาระตรงส่วนนี้ให้ทั้งหมด มีตัวอย่างที่พบจากการศึกษา คือ กรณีนางสมคิด ศรีคำที่ป่วยทางวัดได้ให้พักงานไป ๑ ปี โดยได้รับค่าตอบแทนเดือนละ ๓,๐๐๐ บาทด้วย เมื่อหายป่วยแล้วก็สามารถเริ่มต้นทำงานใหม่ได้

(๔) การอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ลงงานเพื่อไปทำหน้าที่ดูแลบิดา มารดา สามิ ภรรยา บุตรที่ป่วยหรือคลอดบุตรโดยจ่ายค่าตอบแทน เต็มตามที่ทางวัดกำหนดไว้ โดยไม่ถือว่าขาดหรือไม่มาทำงาน^{๒๐}จากการศึกษาพบตัวอย่าง คือ นายปัญญาพัฒน์ สิริกรวัฒนกุล ซึ่งลงงานไปดูแลภรรยาที่คลอดลูกแต่ยังได้รับค่าตอบแทนเต็มจำนวน และเมื่อถึงระยะเวลาที่ดี ที่เหมาะสมก็กลับมาทำงานเหมือนเดิม

(๕) การสงเคราะห์ศพ ญาติของเจ้าหน้าที่วัดที่เสียชีวิต วัดจะมีโรงศพให้ฟรี และร่วมเป็นเจ้าภาพ โดยเป็นผู้ที่เสียค่าใช้จ่ายต่างๆให้ทั้งหมดในวันสุดท้ายของการจัดงานศพ

(๖) การประชาสัมพันธ์งานด้านการส่งเสริมสุขภาพ ให้แก่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) เพื่อให้มีความพร้อมในการส่งเสริมสุขภาพในชุมชน

(๗) อนุเคราะห์สถานที่ และแหล่งน้ำดิบ เพื่อใช้ในการก่อสร้างโรงกรองน้ำ และทำเป็นระบบน้ำประปา เพื่อให้บริการกับประชาชนในเขตเทศบาลช่อแฮทำให้ประชาชนมีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภค บริโภคและจากการศึกษาได้ข้อมูลว่า น้ำประปาของทางเทศบาลช่อแฮ เคยได้รับรางวัล “น้ำประปาดีมีได้” จากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

๔.๓.๕ ด้านผลประโยชน์ที่มีต่อสังคม

ผลการศึกษา พบว่า การจัดสวัสดิการของวัดพระธาตุช่อแฮได้ทำให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อประชาชนในเขตพื้นที่ และนอกเขตพื้นที่อย่างแท้จริง โดยแยกออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๔.๓.๕.๑ ภายในวัด

(๑) ทำให้พระภิกษุ สามเณร และเจ้าหน้าที่ทุกรูป/คน ได้รับเงินค่าตอบแทนรายเดือน

(๒) ได้รับเบี้ยผู้สูงอายุสำหรับเจ้าหน้าที่ที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป เป็นการมอบให้กับเจ้าหน้าที่วัด และ ประชาชนที่มีความเลื่อมใสศรัทธาที่ได้มาทำบุญตักบาตรอยู่เป็นประจำ และพ่อ แม่ ของเจ้าหน้าที่ทุกรูป/คน ทำให้ไม่เป็นภาระของลูกหลานมากนัก และทำให้รู้สึกถึงความมีคุณค่าของความเป็นมนุษย์ มีคุณค่าต่อครอบครัว ชุมชน สังคม ปัจจุบันนี้มีผู้ที่ได้รับเบี้ยยังชีพ

^{๒๐} อ่างแล้ว.

ผู้สูงอายุจำนวน ๕๑ คน รวมจำนวนเงินทั้งหมดที่วัดพระธาตุซ่อแฮได้จ่ายไปเป็นเงินจำนวน ๑๕,๓๐๐ บาท/เดือน

(๓) ได้รับโบนัสปีละ ๒ ครั้ง

(๔) ได้รับโอกาสในการอยู่อาศัยในที่ดินของวัด (ที่ธรณีสงฆ์)^{๒๑}

(๕) มีรถรับ-ส่งฟรีสำหรับพระภิกษุ สามเณร ในการไปศึกษาเล่าเรียนที่โรงเรียนพุทธโกศลวิทยา และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๖) ทางวัดได้มีการจัดสวัสดิการไปให้กับครอบครัวผู้ยากจน ผู้ที่มีความเป็นอยู่อย่างขัดสน ให้มีสภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคง และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

(๗) มีการให้ของขวัญวันเกิดกับพระภิกษุ สามเณร เจ้าหน้าที่วัดพระธาตุซ่อแฮทุกรูป/คน เพื่อเป็นขวัญ กำลังใจให้แก่ทุกรูป/คน และพร้อมที่จะทำงานอย่างเต็มที่ อย่างเต็มความสามารถ และงานก็สามารถบรรลุผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม^{๒๒}

(๘) สนับสนุนวัดต่างๆที่มีอยู่ในชุมชน^{๒๓}

(๙) มีการรณรงค์ คำหว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในชุมชน

(๑๐) วัดเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่อีกช่องทางหนึ่ง

(๑๑) วัดพระธาตุซ่อแฮเป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมที่ได้มีการสืบทอดต่อกันมา ทำให้คนรุ่นหลังได้รับรู้ ได้เรียนรู้ และได้มีการประพุดติ ปฏิบัติสืบกันต่อไป^{๒๔} เจ้าหน้าที่วัดพระธาตุซ่อแฮได้กล่าวว่า และได้มีความสอดคล้องกับนายเด่น เชื้อเมืองพาน เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เจริญหู เจริญตา เจริญใจ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในที่ดินของวัดได้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง^{๒๕}

(๑๒) ส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของจังหวัดแพร่

(๑๓) ทางวัดได้มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการของวัดขึ้นมา เพื่อใช้เป็นแหล่งทุนในการจัดสวัสดิการให้กับเจ้าหน้าที่ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกรูป/คน การจัดสวัสดิการของวัดยังเอื้อ

^{๒๑} สัมภาษณ์ : นางลัดดา เป้าวิรัตน์ เจ้าหน้าที่วัดพระธาตุซ่อแฮ, ศาลาโถง ๓ วัดพระธาตุซ่อแฮ ๑ หมู่ ๑๑ ตำบลซ่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่, ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕.

^{๒๒} สัมมนากลุ่มย่อย : นางเขาวภา เรือนมูล เจ้าหน้าที่วัดพระธาตุซ่อแฮ, ศาลาโถง ๑ วัดพระธาตุซ่อแฮ ๑ หมู่ ๑๑ ตำบลซ่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๒๓} สัมภาษณ์ : นางอุณ ชัยวงศ์ เจ้าหน้าที่วัดพระธาตุซ่อแฮ, วัดพระธาตุซ่อแฮ ๑ หมู่ ๑๑ ตำบลซ่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่, ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๕.

^{๒๔} สัมภาษณ์ : นางพรมนัส เชิดชู, ร้านค้าสวัสดิการวัดพระธาตุซ่อแฮ ตำบลซ่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่, ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕.

^{๒๕} อ้างแล้ว.

ให้เห็นถึงความสุขภาวะทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของประชาชน กลุ่มและองค์กรต่างๆ เป็นการจัสดวัสดิการที่ส่งผลให้ประชาชน ได้มีชีวิตที่ดี มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ในชุมชน สังคมได้อย่างมีความสุข

(๑๔) การมีร้านค้าต่างๆ ร้านอาหาร ตู้ ATM ลานจอดรถ และอื่นๆที่เป็นประโยชน์ และเพียงพอต่อความต้องการของทุกภาคส่วน

๔.๓.๕.๒ ภายนอกวัด

ก. องค์กรที่เกี่ยวข้องกับวัดพระธาตุช่อแฮ ผลการศึกษา พบว่า

(๑) ทางวัดได้มีการจัสดวัสดิการให้กับชุมชนที่อยู่รอบๆวัด(ชุมชนใกล้เคียง)

(๒) ทางวัดได้มีการแจกข้าวของเครื่องใช้ให้กับผู้ยากไร้ในถิ่นทุรกันดาร รวมถึงครอบครัวของผู้ที่มีความยากจน และผู้ที่มีความเป็นอยู่ที่มีความขัดสนอีกด้วย^{๒๖}

(๓) ทำให้สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตพื้นที่ดีขึ้น และได้รับความเกื้อหนุนจากทางวัดด้วยดีตลอดมา ที่เป็นเช่นนี้เพราะทางผู้บริหารของวัดได้มองเห็นประโยชน์ที่ประชาชนจะพึงได้รับต่อการจัสดวัสดิการของวัดหัวหน้าสวนรุกชาติช่อแฮ^{๒๗}

ข. หน่วยงานราชการ

ผลการศึกษา พบว่า การจัสดวัสดิการทางด้านนี้ทำให้หน่วยงานราชการได้รับผลประโยชน์จากทางวัด ดังเช่น กรณีของโรงเรียนเมืองแพร่ ได้รับความช่วยเหลือทางด้านปัจจัยในการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องแต่งกาย เสื้อผ้า รถบรรทุกในการนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ฯลฯ รวมถึงการได้รับความอนุเคราะห์ในการดำเนินกิจกรรมทางด้านการศึกษา คุณธรรมจริยธรรม เป็นแหล่งเรียนรู้ ได้รับความรู้จากครูพระสอนศีลธรรม พระวิทยากรในการจัดกิจกรรมต่างๆ การปฏิบัติธรรมในโอกาส และวาระต่างๆที่ทางวัดและโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรม

๔.๓.๖ ด้านการส่งเสริมมีส่วนร่วม

ผลการศึกษา พบว่า การจัสดวัสดิการทางด้านนี้ของวัดพระธาตุช่อแฮได้ทำให้ประชาชนในทุกภาคส่วน หรือองค์กรต่างๆทุกกลุ่ม ทุกรูป/คน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางวัดได้มีส่วนร่วมกับทางวัด ในทุกๆกิจกรรม ดังนี้

^{๒๖} สัมภาษณ์ : นายสมนึก เพชรประสพสุข, หัวหน้าสวนรุกชาติช่อแฮ ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่, ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๕.

^{๒๗} อ้างแล้ว.

(๑) มีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรครูสอนธรรมศึกษาให้กับโรงเรียนที่อยู่ในเขตตำบล ช่อแฮและตำบลป่าแดง สอนนักธรรมให้กับพระภิกษุ สามเณรที่วัดพระธาตุช่อแฮ^{๒๘}

(๒) มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทำบุญถวายในงานประเพณีไหว้พระธาตุช่อแฮ เมืองแพร่แห่ตุงหลวง การทำบุญตักบาตรทุกวันพระ และในการจัดงานประเพณีต่างๆเป็นประจำ และอย่างต่อเนื่อง^{๒๙}

(๓) มีส่วนร่วมในการประชุม ปรีกษาหารือ ร่วมวางแผนงาน การจัดการงานต่างๆของ วัด รวมถึงการเป็นคณะกรรมการร่วมในการจัดการดูแลสิ่งต่างๆที่มีอยู่ในวัด และมีส่วนร่วมในทุกๆ กิจกรรมที่ทางวัดได้มีการจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง^{๓๐}

(๔) มีส่วนร่วมในการบริหารงาน หรือการจัดการงานต่างๆของวัดได้มากยิ่งขึ้น^{๓๑}

(๕) รพ.สต.เทศบาลตำบลช่อแฮ มีส่วนร่วมในการออกหน่วยปฐมพยาบาลบริการ ให้กับประชาชนทั่วไป ตรวจสุขภาพให้กับพระภิกษุ สามเณร และส่งเสริม สนับสนุนในการจัดงานประเพณีต่างๆของวัด พัฒนางานด้านศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมร่วมกับวัดพระธาตุช่อแฮ

(๖) อป.พร. เทศบาลตำบลช่อแฮ มีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลืองานของวัดพระธาตุช่อแฮ โดยการช่วยจัดระบบการจราจรให้มีความเป็นระเบียบ เรียบร้อย ช่วยแนะนำ นักท่องเที่ยวในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับวัด ช่วยดูแล รักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ

(๗) มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุช่อแฮ ได้จัดกิจกรรมช่วยเหลือชุมชนในด้านต่างๆ ดูแล จัดสรร และดำเนินงานด้านผลประโยชน์ การพัฒนา การช่วยเหลือชุมชนในทุกภาคส่วนทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ และเอกชน ทั้งในระดับ ตำบล อำเภอ และจังหวัด

(๘) มีส่วนร่วมในการจัดสร้างลานร้านค้าชุมชน จัดระเบียบร้านค้า และมีโอกาสได้รับ ข้อมูลข่าวสารการจัดสวัสดิการของวัดอยู่ตลอดเวลา^{๓๒}

(๙) มีส่วนร่วมในการจัดการด้านการรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ของอาคารร้านค้า รวมถึงความปลอดภัยของอาคารสถานที่ และที่จอดรถ

^{๒๘} อ้างแล้ว.

^{๒๙} สัมภาษณ์ : นางวิไลน พันธ์เพ็ญ เจ้าหน้าที่วัดพระธาตุช่อแฮ, วัดพระธาตุช่อแฮ ๑ หมู่ ๑๑ ตำบล ช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่, ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๕.

^{๓๐} อ้างแล้ว.

^{๓๑} อ้างแล้ว.

^{๓๒} อ้างแล้ว.

(๑๐) โรงเรียนเมืองแพร่ มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆทุกกิจกรรมที่วัดได้มีการจัดขึ้นมา ส่งเสริมให้นักเรียน ชุมชน และนักท่องเที่ยวให้ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของวัด เช่น โรงเรียนได้ส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมมัคคุเทศน์น้อยไว้คอยต้อนรับ และให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว การเข้าค่าย คุณธรรม การสอบธรรมศึกษา การสร้างจิตสำนึกให้กับนักเรียนได้เข้าใจในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้านสวัสดิการชุมชนของวัด

(๑๑) มีส่วนร่วมในการอำนวยความสะดวก การติดต่อประสานงานกับผู้ที่มาติดต่องานกับทางวัด หรือผู้ที่มาขอรับสวัสดิการจากทางวัด

๔.๓.๗ ด้านการพัฒนาจิตใจ

ผลการศึกษาด้านจิตใจ พบว่า การจัดสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุห่อแอสทางด้านนี้ ได้มีการพัฒนาจิตใจของประชาชนในทุกภาคส่วน และกลุ่มองค์กรต่างๆ ทำให้มีพื้นฐานทางจิตใจที่สูงขึ้น ไม่ตกไปสู่อบายภูมิ ซึ่งทางวัดได้ทำการอบรมพัฒนาจิต เจริญภาวนาให้กับพระภิกษุ สามเณร ประชาชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา กลุ่ม และองค์กรต่างๆอย่างต่อเนื่อง และจากการที่ได้มีการอบรมนั้น ทำให้ได้มีการพัฒนาการทางด้านจิตใจให้ดีขึ้น ให้สูงขึ้น ช่วยทำให้ประชาชนได้เป็นคนดี สามารถที่จะอยู่ร่วมในชุมชน หรือสังคมได้เป็นอย่างดี และมีความสุข

ส่วนในด้านของการอบรมค่ายคุณธรรม จริยธรรม และค่ายต่างๆ วัดพระธาตุห่อแอสได้มีการอบรมมาโดยตลอดทั้งปีอย่างต่อเนื่อง ทั้งบุคลากรของวัด ครู เด็กอนุบาล นักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชนทั่วไป และองค์กรต่างๆ เรียกว่า ทางวัดได้มีการบำเพ็ญหิตานุหิตาประโยชน์ให้กับทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

๔.๓.๘ ด้านความพึงพอใจ

จากการที่ได้มีการศึกษา รวบรวมบทการสัมภาษณ์ และจากการทำสนทนากลุ่ม พบว่า การจัดสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุห่อแอสได้ทำให้ประชาชนทุกภาคส่วน กลุ่ม หรือองค์กรต่างๆ ทุกกลุ่ม ทุกรูป/คน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัดได้มีความพึงพอใจเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ด้านของความพึงพอใจ มีดังนี้

(๑) มีความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการชุมชนที่ทางวัดได้จัดให้กับพระภิกษุ สามเณร เจ้าหน้าที่วัด และประชาชนที่ได้อาศัยอยู่ในเขตวัดพระธาตุห่อแอสเป็นอย่างมาก

(๒) มีความพึงพอใจที่การจัดสวัสดิการของวัดเป็นการจัดที่เปิดกว้าง ไม่เลือกปฏิบัติ แต่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ได้มีการจัดทำหรือที่ได้กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของอายุ เป็นการจัดที่ให้โดยไม่หวังผลตอบแทนหรือไม่มีสัญญาผูกมัดใดๆ

(๓) มีความพึงพอใจ เพราะทุกอย่างที่ทางวัดจัดให้นั้นเป็นสิ่งที่ดี มีประโยชน์ต่อประชาชน ต่อทั้งเจ้าหน้าที่ของวัด และชุมชนเป็นอย่างมาก

(๔) มีความพึงพอใจ และมีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาทำงานอยู่ที่วัดแห่งนี้

(๕) มีความพึงพอใจที่ทางวัดพระธาตุซ่อแฮได้มีเมตตาต่อตนเอง ต่อประชาชน ต่อโรงเรียน และต่อชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลซ่อแฮ และตำบลป่าแดงเป็นอย่างมาก

(๖) มีความพึงพอใจต่อสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุซ่อแฮ เพราะทางวัดมีการบริหารจัดการที่ดี เป็นระบบ มีระเบียบ มีความเหมาะสม มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ เป็นที่พึงพอใจเป็นที่พึงพอใจของโรงเรียน องค์กรต่างๆ

(๗) สวนรุกขชาติซ่อแฮเป็นสถานที่เกี่ยวกับธรรมชาติของป่าไม้ มีไว้เพื่อไว้คอยบริการให้กับพระภิกษุ สามเณร นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไปได้มาทำการศึกษาคุณงาน เพราะมีพรรณไม้ต่างๆมากกว่า ๑๓๐ รวมถึงพืชผักสมุนไพรต่างๆ และได้ทำให้ประชาชนในเขตพื้นที่ ชุมชน ผู้มาติดต่องาน ผู้ที่มาพักผ่อนหย่อนใจ หรือผู้ที่สนใจทั่วไป ได้มีความรู้สึกพึงพอใจเป็นอย่างยิ่ง

๔.๔ กระบวนการจัดสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุซ่อแฮ

การดำเนินงานของวัดพระธาตุได้มีการดำเนินการตามกระบวนการการทำงานของระบบ PDCA^{๓๓} ประกอบด้วย หลักการ ๔ อย่าง ได้แก่ ๑) P (Plan) ๒) D (Do) ๓) C (Check) และ ๔) A (Action)

๑. P (Plan - การวางแผนงาน) วัดพระธาตุซ่อแฮได้มีการเชิญประชาชน คณะกรรมการวัด และองค์กรที่เกี่ยวข้องต่างๆ มาร่วมทำการประชุม ปรึกษาหารือ ร่วมแสดงความคิดเห็นต่างๆ โดยที่ในแต่ละงาน แต่ละกิจกรรม ได้มีการกำหนดหน้าที่ออกมาว่างานนั้นๆ มีใครทำหน้าที่อะไรบ้าง ตรงไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะให้งานที่ออกมาได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้มีการตั้งไว้

^{๓๓}บรรจง จันทมาส, ระบบบริหารคุณภาพ ISO 9000 : 2000, พิมพ์ครั้งที่ ๑๔, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ศ.ส.ท, ๒๕๔๔), หน้า ๕๗.

๒. D (Do - ปฏิบัติตามแผน) เมื่อมีการวางแผนงานแล้วก็ได้มีการปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้ โดยได้ทำการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ หรือมีหัวหน้างานให้รับผิดชอบในการดำเนินงานนั้นๆ เพื่อที่จะให้งานนั้นๆ ได้มีการดำเนินงานไปอย่างเป็นขั้นตอน มีการประสานงาน วิธีการสื่อสาร การควบคุม การตรวจสอบงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการสร้างแรงจูงใจให้อยากทำงาน อย่างในกรณีของทางวัดพระธาตุช่อแฮที่ได้มีการแบ่งภาระหน้าที่งานออกเป็นแผนๆ มีหัวหน้าแผนกเป็นผู้รับผิดชอบ และปฏิบัติตามแผนงานที่ได้รับมอบหมาย

๓. C (Check – ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน) คือ การตรวจสอบงานที่ได้มีการดำเนินการตามแผนที่ได้กำหนดไว้เพื่อที่จะได้นำเอาผลของงานนั้นๆ มาทำการวิเคราะห์ถึงผลดีผลเสียที่เกิดขึ้น แล้วนำผลนั้นมาประเมินว่าได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ อย่างไร ในกรณีของวัดพระธาตุช่อแฮนั้นได้มีการแบ่งงานออกเป็นแผนๆ และหัวหน้าแผนกจะคอยกำกับ ดูแลในเรื่องการมาทำงานของพนักงาน ทั้งวัน เวลา ที่มาทำงาน มีการเซ็นชื่อทุกครั้งที่มาทำงาน เพื่อที่ทำรายงานผลการทำงานไปให้ท่านเจ้าอาวาสได้รับทราบ ทั้งนี้จะเป็นไปเพื่อการประเมินผลการทำงาน รวมถึงการได้รับโบนัสประจำปีด้วย

๔. A (Action – ปรับปรุงแก้ไข) นำผลที่ได้รับทั้งหมดมาทำการปรับปรุงแก้ไขให้งานนั้นๆ ได้เป็นไปอย่างเหมาะสม และมีความก้าวหน้าต่อไป ในส่วนของการแก้ไขปรับปรุงนั้นทางวัดจะทำการประชุมกันทุกเดือน เพื่อที่จะได้รับทราบถึงผลการดำเนินงานในรอบเดือนที่ผ่านมาว่ามีปัญหา อุปสรรค และจะสามารถที่แก้ไขปัญหานั้นๆ ให้มีความสำเร็จได้อย่างไร ทั้งนี้ทางวัดต้องการที่จะให้ทุกแผนกได้ทำงานตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ เพื่อที่จะให้วัดพระธาตุช่อแฮได้มีการพัฒนา และมีความต่อเนื่องของงานต่อไป

กระบวนการจัดสวัสดิการชุมชนของวัดพระธาตุช่อแฮนั้น วัดพระธาตุช่อแฮได้มีการดำเนินการตามกระบวนการทำงานของระบบ PDCA ด้วยกรนำเอาระบบนี้เข้ามาช่วยให้การทำงานของวัดได้เป็นไปอย่างราบรื่น เพราะถึงแม้ว่างานที่ทำไปนั้นไม่เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ การปฏิบัติงานตามแผนงานยังมีปัญหา และอุปสรรค เมื่อทำการตรวจสอบแผนงาน และการปฏิบัติงานยังไม่เป็นไปตามที่ต้องการ หรือไม่เป็นไปตามในส่วนของงานที่ควรจะเป็น ท้ายที่สุดแล้วทางวัดก็จะได้นำสิ่งต่างๆ ที่ได้พบมารวบรวมกันทำการวิเคราะห์ มาทำการประชุมร่วมกัน เพื่อให้งานนั้นๆ ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานตามที่ได้มีการจัดทำขึ้นมา จากการที่ได้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ได้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย และการทำงานตามระบบนี้ยังเป็นการส่งเสริมงานของวัดได้เป็นอย่างดีทำให้ประชาชนได้อยู่ดี กินดี นอกจากนี้แล้วยังเอื้อให้เห็นถึงซึ่งความมีสุขภาวะทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่ดีของเจ้าหน้าที่วัดทุกรูป/คนด้วย